

การสอบสวนโรคสครับไทฟัส อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลากรณีผู้ป่วยเสียชีวิต พ.ศ. 2558

ชุดักัดโมลิต*สบ.,พันเอกวุฒิกกรม รอดความทุกซ์**ปรด.,วาสินี ศรีปล้อง*วทบ.,นายภานุพงศ์ สุวรรณ
ละเอียด*** วทบ.,นางวิจิตรา ทองเกิด***สบ.,กามัล กอและ*วทบ.,ฤทธิพร เบ็ญอาหลี* วทม.,สุตา โลมาภิก
วทบ.,ณัฐนันท์ เพชรรัตน์*วทบ.และ สุวิช ธรรมปาโล* พบ.,ปรด.

*สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา**สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทยทหาร

***สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสิงหนคร

การศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันการเสียชีวิตด้วยโรคสครับไทฟัสของผู้ป่วย
ค้นหาแหล่งโรคปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคและเสนอแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรคในพื้นที่อำเภอสิงหนคร
จังหวัดสงขลา วันที่ 5-7ตุลาคม 2558

วิธีการศึกษาศึกษาข้อมูลประวัติการเจ็บป่วยจากเวชระเบียน สัมภาษณ์ญาติผู้ป่วย ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมใน
ชุมชนตามนิยามที่กำหนด สำนวจสัตว์รังโรคและพาหะนำโรครอบบ้านผู้ป่วยเก็บตัวอย่างเลือดหนูที่ดักได้และซีรัมของ
ผู้ป่วยเสียชีวิตและผู้สัมผัสรายอื่นไปตรวจทางภูมิคุ้มกันต่อโรค ณ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทยทหาร

ผลการศึกษา พบว่าผู้ป่วยเสียชีวิตเป็นเพศหญิง อายุ 65 ปี เริ่มป่วย16สิงหาคม 2558 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ
ปวดเมื่อยตามตัว มีผื่นขึ้นในวันที่ 4-5 หลังจากมีไข้และพบแผลเหมือนบุงหรือที่บริเวณใต้ราวนมด้านซ้ายผู้ป่วยชื้อยา
กินเอง27 สิงหาคม 2558 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชุมพล ด้วยอาการปวดท้อง อ่อนเพลีย
28สิงหาคม 2558 เข้ารับการรักษาโรงพยาบาลสิงหนคร แพทย์วินิจฉัย Dyspepsia และในวันที่15 กันยายน 2558
เข้ารับการรักษาโรงพยาบาลสิงหนครอีกครั้ง ด้วยอาการ ปวดท้องด้านซ้าย ปัสสาวะสีเหลืองเข้ม อ่อนเพลีย แพทย์
วินิจฉัย Severe sepsis และส่งต่อโรงพยาบาลสงขลาในวันเดียวกัน18 กันยายน 2558 ผู้ป่วยมีภาวะ Septic shock
รับการรักษาที่หอผู้ป่วยหนัก (ICU) ผลการตรวจ Rapid test Scrub typhus =Positive แพทย์ให้ยารักษา
สครับไทฟัส ร่วมกับการรักษาอาการปวดอักเสบ ตับม้ามโตและอื่นๆ ผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้นเสียชีวิตลงในวันที่ 25
กันยายน 2558 ทีมสอบสวนเก็บตัวอย่างซีรัมผู้ป่วยเสียชีวิตส่งตรวจเพื่อยืนยันด้วยวิธี IFA ให้ผล Scrub typhus Positive
: IgM= 1:800 ,IgG=1:3,200 และ วิธี dot-ELISA =Positive พบผู้ป่วยสงสัยที่มีอาการเข้าได้ตามนิยามในการค้นหา
ผู้ป่วยเพิ่มเติม 1 รายเพศหญิง ผลตรวจซีรัมด้วยวิธี IFA = Negative ผลการสำวจสัตว์รังโรค ดักหนูได้8 ตัว ค่า
Trap success 8 % เป็นหนูชนิด *Rattusrattus*ผลการตรวจซีรัมหนูด้วยวิธี IFA ให้ผล Positiveร้อยละ 50 ของ
จำนวนที่ส่งตรวจสำหรับไร่ออน(Chigger) พาหะนำโรคพบทั้งหมด401 ตัว แยกเป็น*Ascoschoengastia dentata*
ร้อยละ 46.88 % *As.inchica*ร้อยละ 40.5 % *As.rattus*ร้อยละ 5.74 % *Leptotrombidium deliense*ร้อยละ
1.00 % และ*Schoengastia kanhaensis*ร้อยละ 1.00 % ซึ่งเป็นไร่ออนที่สามารถเป็นพาหะของโรคสครับไทฟัสสูง
ถึงร้อยละ 93.77

สรุปและวิจารณ์ ผู้ป่วยเสียชีวิตด้วยโรคสครับไทฟัส ยืนยันด้วยผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการมีแผลเหมือน
บุงหรือซึ่งเป็นลักษณะจำเพาะของโรคนี ร่วมกับอาการ Scrub typhus severity ได้แก่ปวดบวม ตับโต ม้ามโต และ
อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดโรคสครับไทฟัสซึ่งมีความชุกชุมของสัตว์รังโรคและพาหะนำโรค
สำหรับผู้เสียชีวิตรายนี้มีอาการทั่วไปของโรคสครับไทฟัส ในช่วงที่ชื้อยากินเอง เมื่อเข้ารับการรักษาในสถานบริการ
ของรัฐเจ้าหน้าที่ไม่ได้ซักประวัติและตรวจร่างกายอย่างละเอียดเกี่ยวกับโรคสครับไทฟัสได้รับการวินิจฉัยและรักษา
โรคสครับไทฟัสล่าช้า ทำให้เกิดภาวะรุนแรงจนเสียชีวิตในที่สุด

ข้อเสนอแนะ1.ให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เรื่องโรค
สครับไทฟัส การซักประวัติ และการตรวจคัดกรองผู้ป่วย2.ชุมชนต้องจัดการสุขภาพบ้านเรือนให้สะอาดไม่เป็นที่อยู่
อาศัยของสัตว์รังโรคและพาหะนำโรค 3. ให้ความรู้ประชาชนเรื่องโรคสครับไทฟัสและหากสงสัยป่วยเป็นสครับไทฟัส
ห้ามชื้อยากินเอง